

POLITIHØGSKOLEN

STUDIEPLAN

INSTRUKTØRUTDANNING UTRYKNINGSKJØRING

20 studiepoeng

Godkjent i høgskolestyret
6. juni 2012
Revisjon godkjent av rektor
30. september 2016

1. Innledning

Endring og utvikling preger politiet og andre offentlige etater, og aktualiserer i stadig sterkere grad prinsippet om livslang læring. For å kunne håndtere den økende mengde opplæring samfunnet, politiet og samarbeidende nødetater krever, er godkjente instruktører viktig. Instruktørene utgjør en vesentlig ressurs både ved bachelorutdanningen, i undervisning og instruksjon i regi av lokale politidistrikt, samt i samarbeidende nødetaters opplæring. Politihøgskolen vurderer instruktørutdanningene som et av høgskolens viktigste bidrag til kompetanseheving i egen etat.

Operativ polititjeneste innebærer krevende oppdrag, der sikkerheten til publikum, gjerningsmenn og tjenestemenn/-kvinner må ivaretas. Utrykningskjøring er en sentral del av politiets operative tjeneste. Det forventes at politiet under utrykningskjøring ivaretar kravene til trafikksikkerhet og samhandling. Det samme gjelder for samarbeidende nødetater.

Det er viktig at utdanningen i utrykningskjøring, både i politiet og i samarbeidende nødetater, er enhetlig og av høy kvalitet. Utdannende instruktører med god og oppdatert kompetanse skal bidra til dette, både gjennom instruksjoner lokalt og som instruktører ved grunnopplæringen i regi av Politihøgskolen. Instruktører fra samarbeidende nødetater, som har fått sin utdanning gjennom Politihøgskolen, skal bidra tilsvarende innenfor egen etat.

Politihøgskolen anser felles utdanning som et viktig bidrag til å understøtte samvirke- og fellesskapstanken, gjennom å øke kunnskaps- og erfaringsutveksling mellom nødetatene imellom.

Instruktørutdanning i utrykningskjøring er spesielt utarbeidet og tilrettelagt i forhold til de krav, forventninger og utfordringer som utrykningskjøring i politiet og samarbeidende nødetater krever. Utdanningen gir 20 studiepoeng.

2. Formål

Instruktørutdanningen skal bidra til at førerkompetansen i politi- og lensmannsetaten og samarbeidende etater blir tilegnet, vedlikeholdt og utviklet i

tråd med gjeldende kunnskap og nye krav til yrkesutøvelsen. Utdanningen skal støtte opp under en enhetlig praksis samt bidra til nettverksbygging.

3. Målgruppe og opptakskrav

3.1 Målgruppe

Målgruppen er faglig kompetente, motiverte og egnete personer i politi- og lensmannsetaten, eller samarbeidende etater, som har eller er tiltenkt en rolle som kjøreinstruktør.

Det forutsettes at deltakerne fra politi- og lensmannsetaten er valgt ut i henhold til lokale kompetanseplaner.

3.2 Opptakskrav

Søkere må dokumentere følgende formelle krav:

Utdanning:

- generell studiekompetanse

Ansettelse, praksis og andre krav:

- ansettelse i politi- og lensmannsetaten eller annen nødetat
- minimum 5 års praksis som utryknings sjåfør etter endt grunnutdanning
- bestått Politihøgskolens kjøretest

Søkere som ikke tilfredsstill de formelle kravene må dokumentere følgende:

- minimum 5 års relevant praksis (hvor inntil 2 år kan være relevant utdanning) erstatter kravet om generell studiekompetanse. Ordningen gjelder kun søkere som er 25 år eller eldre.

Informasjon om kjøretest

Søkere må ha gjennomført og bestått Politihøgskolens kjøretest for å bli tatt opp til utdanningen. Kjøretesten gjennomføres av kjøreinstruktører utpekt av Politihøgskolen, og i henhold til definerte kriterier.

4. Læringsutbytte

Generell kompetanse

Studentene kan etter gjennomført instruktørutdanning:

- utøve instruktørrollen med økt innsikt og trygghet
- arbeide selvstendig og i samarbeid med andre for å gjennomføre instruksjoner lokalt og sentralt
- identifisere og vurdere etiske dilemma i lærings situasjoner
- vise forståelse for betydningen av både forskningsbasert og erfaringsbasert kunnskap
- forstå, formidle og diskutere faglige problemstillinger
- bidra til å utvikle fagområdet

Studiet er organisert i fire hovedtemaer som samlet skal fremme arbeidet mot studentens helhetlige læringsutbytte.

4.1 Pedagogikk

Emnet omhandler reflektert og begrunnet planlegging, gjennomføring og evaluering av lærings situasjoner. Sentralt står anvendelsen av teori og refleksjonen over praksis.

Kunnskaper

Studentene har etter gjennomført utdanning kunnskap om:

- praksisteori og pedagogisk grunnsyn
- ulike læringsperspektiv
- motivasjon
- kompetanse og læreforutsetninger
- læringsstrategier og arbeidsformer
- didaktikk
  - planlegging av læring og undervisning
  - vurdering og veiledning i læring og undervisning
- gruppe- og gruppedannelse
- kultur og mangfold

Ferdigheter

Studentene kan etter gjennomført utdanning:

- gjøre rede for begrepet praksisteori
- vurdere sitt pedagogiske grunnsyn

- forklare hva læring er og gjøre rede for ulike syn på læring
- gjøre rede for sentrale didaktiske modeller og anvende disse når de planlegger læring

4.2 Fag

Solid faglig kunnskap er et nødvendig grunnlag for faglig forståelse. Denne kunnskapen kan være både forskningsbasert og erfaringsbasert. Faglig forståelse er en forutsetning for en instruktør.

Kunnskaper

Studentene har etter gjennomført utdanning kunnskap om:

- lover og regelverk
- trafikkpsykologi
- kjøreprosessen/kjøredyktighet
- risikovurdering
- førerstøttesystem
- relevante fysiske lover
- kommentarkjøring
- kjøregårdsøvelser
- kjøring på glatt underlag
- sikkerhetskontroll av kjøretøy
- nødmanøver
- yrkesetikk

Ferdigheter

Studentene kan etter gjennomført utdanning:

- vurdere menneskets forutsetninger, muligheter og begrensninger under utrykningskjøring
- anvende bestemmelser i Vegtrafikkloven, trafikkreglene og interne instruksjoner som regulerer utrykningskjøring
- foreta en kjøretøyteknisk kontroll av et utrykningskjøretøy ut fra begrepene forsvarlig og forskriftsmessig, samt kunne begrunne sine valg
- forstå relevante fysiske lover knyttet til bilkjøring
- kjøre utrykning med tempo, flyt og presisjon og kunne grunngi sine valg ut fra regelverk, fysiske lover, risikooppfattelse og trafikkmiljø
- foreta en løpende risikovurdering i undervisning og trening

4.3 Fagdidaktikk

Fagdidaktikken binder faget og pedagogikken sammen. Sentralt i fagdidaktikken er spørsmålet om hva som skal læres, hvorfor dette skal læres og hvordan legge til

rette for læring i det enkelte fag. Kunnskapene om faget skal gi grunnlag for både faglige og pedagogiske vurderinger og valg. I tillegg legges det også vekt på yrkesdidaktikken, det vil si sammenhengen mellom yrket og faget.

Kunnskaper

Studentene har etter gjennomført utdanning kunnskap om:

- fagområdet "Utrykningskjøring" sin egenart
- yrkesdidaktikk

Ferdigheter

Studentene kan etter gjennomført utdanning:

- velge, begrunne, benytte og vurdere metoder og strategier som er hensiktsmessige for å lære utrykningskjøring
- utnytte de eksisterende rammefaktorene
- identifisere og iverksette behov for endringer både faglig og pedagogisk
- forstå fagområdets betydning i politiets arbeid og på bakgrunn av dette motivere deltagerne til læring

4.4 Praksis

Praksis er en gjennomgående komponent i studiet. For studentens totale læringsutbytte er det viktig både å praktisere og reflektere over praksis. Planlegging, gjennomføring, tilrettelegging og evaluering er sentrale prosesser knyttet til praksis. Praksis skal være veiledet.

Kunnskaper

Studentene har etter gjennomført utdanning kunnskaper om:

- læring i praksis
- evaluering av læring

Ferdigheter

Studentene kan etter gjennomført utdanning:

- tilpasse instruksjon og undervisning til ulike målgrupper og situasjoner
- motivere deltakere for læring
- mestre varierte undervisningsformer
- anvende ulike pedagogiske og teknologiske hjelpemidler

- gi konkret og målrettet tilbakemelding
- vurdere deltakernes læringsprosesser og -resultater
- vurdere egen og andres undervisning med tanke på forbedring og videreutvikling
- samarbeide med andre instruktører
- ta medansvar for et kurs/utdanningsløp av lengre varighet

5. Organisering og arbeidsmåter

Studiet er organisert som et deltidsstudium med fellessamlinger, gruppesamlinger og studiearbeid i og utenom samlingene, og skal som hovedregel gjennomføres i løpet av 12 måneder. Utdanningen er anslått til ca. 560 timer. I dette ligger deltagelse i undervisning, undervisningsøvelser, praksis, individuelt arbeid, gruppearbeid, nettbasert arbeid og litteraturstudier. Samlingene utgjør inntil 280 timer som kan fordeles over kortere og lengre tid. Det er obligatorisk deltagelse på samlingene.

Arbeidsmåtene i studiet skal bidra til å gi studentene godt læringsutbytte. De skal særlig belyse sammenhengen mellom teori og praksis. Det legges vekt på varierte arbeidsformer med stor grad av studentaktivitet. Studentene skal bidra i hverandres læring blant annet ved å veilede og vurdere hverandres undervisning. En nettbasert læringsplattform benyttes i administrering og pedagogisk gjennomføring av studiet. Det anbefales at studentene gjennomfører instruktøroppgaver/undervisningsoppgaver lokalt og/eller sentralt underveis i studiet.

Arbeidskrav

Følgende arbeidskrav må være oppfylt og godkjent før studentene får avlegge eksamen:

- en utviklingsplan for egen lærerdyktighet som skal være utgangspunkt for en samtale midtveis i studiet
- planlegge, begrunne, legge til rette for og vurdere minst fire læringssituasjoner. Dette inkluderer planleggingsdokumenter i forkant, gjennomføring av undervisningen og en skriftlig oppgave som inneholder refleksjoner og faglige begrunnelser knyttet til egen utvikling/læring i etterkant av undervisningen
- en plan for egen instruksjon/undervisning over en lengre periode i løpet av utdanningsperioden.

6. Vurdering

Studentenes praktiske lærerdyktighet vurderes under hele utdanningen etter nærmere gitte kriterier forankret i beskrivelsene av læringsutbytte. De som ikke oppnår tilfredsstillende læringsprogresjon, må avslutte utdanningen.

Studiet avsluttes med en todelt eksamen. Del en består av en praktisk og en muntlig prøve. Del to består av en skriftlig hjemmeeksamen. I den praktiske og muntlige delen, skal studentene gjennomføre en planlagt undervisning i en autentisk opplærings situasjon med reelle deltakere, etterfulgt av en muntlig prøve som tar utgangspunkt i den praktiske prøven. Hjemmeeksamen er en skriftlig oppgave som skal inneholde studentenes refleksjoner og faglige begrunnelser knyttet til egen utvikling/læring.

Begge delene av eksamen må bestås. Del en av eksamen må bestås før kandidaten kan fremstille seg til del to. Det gis en samlet karakter. Det benyttes karakterene bestått/ikke bestått.

7. Litteratur¹

7.1 Obligatorisk litteratur

Pedagogisk litteratur (629 sider):

Bjørke, Gerd (2006): *Aktive læringsformer*. Oslo: Universitetsforlaget (130 sider)

Bjørndal, Cato R.P. (2017): *Det vurderende øyet: observasjon, vurdering og utvikling i pedagogisk praksis* (3. utg. ed.). Oslo: Gyldendal Akademisk.

Pensum: Kapittel 1,2,3,7,8 (91 sider)

Gamlem, Siv Måseidvåg (2015): *Tilbakemelding for læring og utvikling*. Oslo: Gyldendal akademiske. (115 sider)

Hiim, Hilde og Else Hippe (2009): *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*. Oslo: Universitetsforlaget. Pensum: Kapittel 1-8 (117 sider)

---

¹ Pensum revidert desember 2018

Strandkleiv, Odd Ivar (2006): *Motivasjon i praksis*. Oslo: Elevsiden DA (75 sider)

Kompendium:

Andersen, Kjell (2003): *Innføring i mesterlære, yrkesdidaktikk og veiledning*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. Penum: Teori i didaktikk og Yrkesdidaktikk side 77- 102. (25 sider)

Boge, Margunn, Markhus, Gunvor, Moe, Randi, Ødegaard, Elin Eriksen (2009): *Læring gjennom veiledning*. Bergen: Fagbokforlaget. Penum: *Ulike perspektiver på veiledning*. (21 sider)

Karlsen, Hilde (2011): *Klare for arbeidslivet*. NIFU rapport 42/2011. Penum: Side 16-18 (2 sider).

Lyngsnes, Kitt og Marit Rismark (2007): *Didaktisk arbeid 2. utg.* Oslo: Gyldendal akademisk. Penum: Kapittel 4. Teorier om læring (25 sider)

NOKUT (2012). *Om kvalifikasjonsrammeverket og sentrale begreper*. Hentet 5. mai 2012 fra <http://www.nokut.no/no/NOKUTs-Kunnskapsbase/Det-norske-utdanningssystemet/Nasjonalt-kvalifikasjonsrammeverk/> (3 s.)

Strømsø, HI, Lycke, KH, Lauvås, P(red): *Når læring er det viktigste*. Oslo: Cappelen akademisk forlag. Penum: Kap 6: Formativ vurdering i undervisningen (26 sider).

Politifaglig litteratur (820 sider):

Moe, Dagfinn (2015): *Kjøreprosessen, en modell for analyse og forståelse av kjøreatferd s. 5-180* ISBN: 978-82-303-3234-4
Trondheim: DeMoe A/S (176 sider)

Moe, Dagfinn (2016): *Menneske, risiko og kjøreatferd*. ISBN: 978-82-690384-0-8 s.7-163 Trondheim: DeMoe A/S (157 sider)

Olsen, Leif N., Tor Inge Soma og Torstein Vigen (2017): *Utrykningskjøring* (7. utgave). Autoriserte Trafikkskoler Landsforbund (295 sider)

Weisæth, Jan Olav (2002): *Fysikk/fartslære: Bilkjøringens fysiske lover*. Utvalgte kompendier. Stjørdal: Statens trafikkskole (77 sider)

Kompendium:

Auglend, Ragnar, Mæland (2016): *Politirett*. Oslo: Gyldendal akademisk forlag.

Kapittel 7.4.4.7 (side 697-715, 19 sider)

Engstrøm, B. (2012): *Vegtrafikkloven og vegtrafikkregelen: Med kommentarer*. Universitetsforlaget. Kapittel II (side 51-102, 52 sider)

Nilstad, Morten (2010): *Etikk, Yrkesetikk for politiet*, 2 Utgave. Oslo: Vett og Viten. Kapittel 7 (17 sider)

Olsen, Leif N. (2015): *Vegtrafikkrett. Autoriserte Trafikkskoler Landsforbund*. Kapittel 25 (27 sider)

7.2 Forutsettes kjent

Lov om vegtrafikk (vegtrafikkloven) Kapitlene 1-4.

Forskrift om kjørende og gående trafikk (trafikkreglene)

Forskrift om krav til opplæring, prøve og kompetanse for utrykningskjøring (utrykningsforskriften)

Instruks for utrykningskjøring og forfølgelse av 01.05.2009